

Karolina Alveryd
Utredare
Juridiska fakultetskansliet

Regeringskansliet
(Socialdepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Grundpension (SOU 2019:53)

A. Sammanfattning

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet har inget att anföra i sak vad avser det i betänkandet föreslagna införandet av förmånsslaget grundpension istället för nuvarande garantipension.

B. Bakgrund

Bakgrunden till betänkandet är att EU-domstolen i målet *Zaniewicz-Dybeck* konstaterat att den svenska garantipensionen för de som är födda 1938 eller senare ska samordnas enligt de särskilda reglerna om minimiförmåner enligt förordning 883/2004 och inte längre som pensionsförmåner. Det nya rättsläget innebär att garantipensionen tappar sin starka anknytning till Sverige eftersom förordningens reglering av minimiförmåner föreskriver att även försäkringsperioder från andra medlemsstater ska beaktas vid beräkningen av garantipensionen. Vidare medför det nya rättsläget att ingen export av garantipensionen kommer längre kunna ske.

Betänkandet innefattar, mot bakgrund av ovan rättsläge, en analys och ett förslag till hur garantipension och garantipension till omställningspension bör konstrueras framöver och regleras i socialförsäkringsbalken. Analysen innefattar vidare angränsande förmåner.

Betänkandet föreslår att en grundpension som har starkare drag av pensionsförmån införs istället för nuvarande garantipension som befunnits utgöra minimiförmån med inslag av socialt bistånd. Det samma gäller för införandet av en ny grundpension till omställningspension som ersätter garantipension till omställningspension.

Utredningen har vidare haft i uppdrag att analysera rättsläget för den skull nuvarande garantipension och omställningspension behålls.

C. Bedömning

Juridiska fakultetsnämnden

Fakultetsnämnden tillstyrker utredningens huvudförslag. Förslaget till grundpension är adekvat i sin strävan att säkerställa enhetligheten i nuvarande svenskt pensionssystem.

Fakultetsnämnden har inget att erinra mot hur betänkandet beskriver den gällande rätten i ljuset av EU-domstolens avgörande. Fakultetsnämnden finner vidare att analysen är välbalanserad då rättsläget får betecknas som osäkert. Givet detta är utgör den rättsliga argumentationen för grundpensionens införande en god grund för det politiska ställningstagandet då det rör sig om ett sådant ställningstagande snarare än en regelrätt lagändring.

Fakultetsnämnden delar vidare betänkandets slutsats, för den skull ingen grundpension och omställningspension genomförs, att det inte är lämpligt att villkora garantipensionen med ett krav på unionsrättslig uppehållsrätt. I denna del finner dock fakultetsnämnden till skillnad från betänkandet, att det inte, rent rättsligt, är möjligt att uppställa krav på uppehållsrätt för rätt till socialförsäkringsförmåner. Detta då det anförda rättsfallet *Kommissionen mot Förenade kungariket* inte kan tas till intäkt för ett nytt rättsläge, då rättsfallet inte är i samklang med förordning 883/2004s systematik.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, Jessika van der Sluijs. Yttrandet har beretts av universitetslektor Jaan Paju. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jessika van der Sluijs

Karolina Alveryd